

Debatt

debatt@dn.no

Årlig innhøsting av 1,2 millioner tonn palmefrukt gir 280 millioner liter tradisjonell biodiesel, som er nok til å bytte ut 7,5 prosent av det norske dieselforbruket, skriver artikkelforfatteren. Her fra Cumaral i Colombia. Foto: Alejandra Parra/Bloomberg News/Bloomberg

Tilrettelegging for landbruk og biodiesel på riktige steder er et effektivt tiltak for å bevare regnskogen både i Latin Amerika og Asia

Putt en god palme på tanken

Brødrene Siem beplanter treløs savanne i Colombia. Resultatet er gode arbeidsplasser og bærekraftig, norsk diesel.

Er en plante ond? Nei, men skjodesløse mennesker kan dyrke den på feil sted. Afrikansk palme gir fem ganger mer olje enn konkurrerende vekster, og den trives overalt. Derfor ofrer Asia regnskogen.

Vil palmeolje fra Sahara være galt? Ingen gråter om sanddynene forvandles til grønne plantaser. Det er heller et klimamål i seg selv.

På den naturlige savannen Los Llanos i Colombia vokser det kun skog langsmed elvene. Omfattende kvegdrift med påsatte gressbranner produserer lite mat, men ødelegger den allerede karbonfattige jorden. Varm sol og mye regn få meter over havet nær ekvator gir ideelle forhold for afrikansk palme, og colombianske myndigheter vil ha mer landbruk her.

Hittil har krig og lovkrangel stoppet planene. Etter fredsavtalen med Colombias revolusjonære væpnede styrker (FARC) kan staten ta kontrollen over landsbygda, og den nye loven om industrielt landbruk sikrer staten rett til å leie ut egen jord.

Innlegg
Henrik
Wiig

Henrik Wiig er forsker ved Høgskolen i Oslo og Akershus, og konsulent i ResGrow.

De norske industribyggerne Kristian og Ole Martin Siem er allerede i gang med palmeolje-produksjon i Los Llanos. Prosjektering av 600.000 mål, en middels stor gård i latinamerikansk sammenheng, viser klimagevinst og nok volum til å redde regjeringens biodrivstoffmålsetning fra budsjettforliket.

Det er dokumentert i to rapporter som legges frem under et Teknas seminar på Litteraturhuset i Oslo torsdag. Jeg har studert utviklingen i landet som forsker i forbindelse med fredsforhandlingene og har nå som konsulent kartlagt sosiale og miljømessige effekter.

Årlig innhøsting av 1,2 millioner tonn palmefrukt gir 280 millioner liter tradisjonell biodiesel, som er nok til å bytte ut 7,5 prosent av det norske dieselforbruket. Det krever 770 millioner dollar i investeringer, men vil være lønnsomt, gitt høy betalingsvilje for bærekraftig biodiesel.

For det finnes ingen reelle alternativer. Det er dyrt å drive nordisk skog og initiale CO₂-utslipp forverrer klimaet. EU forbyr all palmeolje fra regnskog.

Internasjonale finansieringsinstitusjoner vil finansiere prosjektet for å skape utvikling og dermed fred på landsbygda. 6000 nye arbeidsplasser kan integrere både kokadyrkere og demobiliserte geriljasoldater.

Et landområde i Colombia på størrelse med Østlandet egner seg for oppdyrking. Ved å lage det teknisk mer avanserte produktet hydrogenerert vegetabilisk olje (HVO) er det mulig å øke biodieselandelen til 40 prosent uten å skade norske dieselmotorer. Uavhengige Quantis International har beregnet at dette prosjektet reduserer utslipp av klimagasser med 134 prosent i forhold til fossil diesel.

Den oppvoksende palmen på den treløse savannen binder mer CO₂ enn det som slippes ut ved oppdyrking, innhøsting, prosessering og transport av biodieselen.

Moderne kompostering av spillvannet og planterester gir ingen metangass. Egen bioenergi og elfrakt minimerer utslipp. Kun kunstgjødsel fraktes inn. Jo mer som dyrkes, dess bedre for klimaet.

Europeisk raps til biodrivstoff fortrenger beitende kveg som i stedet fores på soya fra brasiliansk regnskog. I det colombianske prosjektet er annenhåndseffektene derimot positive. Ny infrastruktur, tilflytting av arbeidskraft og spesialiserte leverandører reduserer drift og etableringskostnadene for andre. Ny kveg-, palme-, trevirke- og matproduksjon vil derfor komme her i stedet for i Amazonas.

Tilrettelegging for landbruk og biodiesel på riktige steder er et effektivt tiltak for å bevare regnskogen både i Latin Amerika og Asia.

Det eksisterer heller ingen sosiale hindringer. Området er lite befolket, og urfolk påvirkes ikke direkte. Det var lite vold fra

paramilitære her, og det er ikke meldt inn noen krav om tilbakeføring av jord. Men prosjektet trenger hjelp fra den colombianske staten til urban planlegging, registrering av landrettigheter, opprettholde lov og orden, samt sikre åpne internasjonale transportruter.

Norske myndigheter er i en særstilling til å hjelpe, aller mest ved å verifisere overfor opinjonen at palmedrivstoff fra Los Llanos er klimavennlig.

Norge trenger bærekraftig biodiesel raskt for å nå de politiske målsetningene, og det vil ta tid før en stor plantasje står ferdig. Veksten kan forsøres ved å fordele arealet på flere aktører.

Sertifiseringsprosessen blir vanskeligere, men likevel gjennomførbar. Da kan det angitte volum nås allerede i 2023-24. I mellomtiden er det mulig å kjøpe inn eksisterende produksjon. Første tankbåt med biodiesel fra colombiansk bærekraftig palmeolje til norske lastebiltanker kan legges ut fra Cartagena allerede i sommer.

Henrik Wiig, forsker ved Høgskolen i Oslo og Akershus og konsulent i ResGrow